

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie

Onze referentie

Bijlage(n)

Datum

DA260026

16.09.2026

Betreft: advies betreffende (1) een voorontwerp van wet betreffende het administratief verbod op de activiteiten van rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid, en feitelijke verenigingen of groeperingen die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid en (2) een voorontwerp van wet betreffende de beroepen bij de Raad van State tegen de administratieve verbodsmaatregelen waarin is voorzien bij de wet van xxx betreffende het administratief verbod op de activiteiten van bepaalde entiteiten die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid.

Het Controlegeorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controlegeorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WVG') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna 'LED').

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op het verzoek van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van 20 juli 2026 om advies uit te brengen op (1) een voorontwerp van wet betreffende het administratief verbod van de activiteiten van rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en feitelijke verenigingen of groeperingen die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid (hierna "*het voorontwerp 1*") en (2) een voorontwerp van wet betreffende de beroepen bij de Raad van State tegen de administratieve verbodsmaatregelen waarin is voorzien bij de wet van xxx betreffende het administratief verbod op de activiteiten van bepaalde entiteiten die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid (hierna "*het voorontwerp 2*").

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, Voorzitter *a.i.* van het Controlegeorgaan.

Brengt op 16 september 2026 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WVG, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WVG⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WVG en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WVG.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WVG.

op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 16 mei 2024 "*tot wijziging van de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerpтекст een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

⁵ Artikelen 59 §1, 2e lid en 236 § 2 WVG.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WVG.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. Het voorontwerp 1 beoogt, zoals de titel ervan aangeeft, een mechanisme in te stellen waarmee een administratief verbod kan opgelegd worden van activiteiten van rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en feitelijke verenigingen of groeperingen, die een ernstige en actuele dreiging vormen voor de nationale veiligheid.

9.1. Dit voorontwerp van wet is reeds aan een lang parcours bezig waarbij diverse instanties, nu ongeveer een jaar geleden, advies hebben gegeven op de toen voorgelegde tekst, met name het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de Rechten van de Mens (FIRM), het College van procureurs-generaal, de Raad van State, het Vast Comité I, het Coördinatiecomité voor Inlichtingen en Veiligheid. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) werd gevraagd. De bulk van het voorontwerp behoort inderdaad tot de bevoegdheid van de GBA.

9.2. Het Controleorgaan verwijst voor de inhoud en strekking van het voorontwerp en voor een algemene analyse dan ook naar alle reeds verstrekte voorgaande adviezen alsmede naar het uit te brengen advies van de GBA.

9.3. Het COC beperkt zich tot zijn specifieke bevoegdheid en dus de betrokkenheid van de politiediensten, m.a.w. tot die bepalingen die een impact hebben op de persoonsgegevensverwerkingen door de geïntegreerde politie (GPI). De advies verzoekende Minister omschrijft die betrokkenheid van de politie als volgt (*verbatim*):

"Les services de police sont susceptible d'intervenir à différents stades du dispositif. La police fédérale est notamment représentée au sein du Comité de coordination du renseignement et de sécurité, auquel il appartient d'établir l'analyse circonstanciée sur laquelle peut se fonder la procédure. Les services de police peuvent également être appelés à contribuer à l'exécution de certaines mesures administratives adoptées en application de la loi.

L'avant projet n'attribue toutefois aucune nouvelle compétence de collecte ou d'investigation aux services participant au dispositif. Chaque autorité et chaque service intervient exclusivement dans les limites des missions, compétences et possibilités de traitement de données qui lui sont déjà attribuées par son cadre légal propre. La participation au CCRS ne constitue donc pas une nouvelle finalité

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding"; artikel 71 §1 WVG.

générale de collecte de données et ne permet pas aux services de recueillir des informations qu'ils ne seraient pas également habilités à traiter dans le cadre de leurs missions existantes.

L'analyse du CCRS est établie sur la base des informations et renseignements légalement accessibles aux autorités et services concernés. Ceux-ci ne peuvent transmettre que les informations légalement communicables et nécessaires à l'établissement de cette analyse. Le dispositif vise ainsi à permettre la mise en commun et l'analyse coordonnée d'informations légalement détenues, sans créer, par la présente loi, de nouvelles compétences d'enquête ou de collecte au profit des services participants. Une attention particulière a également été portée à la distinction entre, d'une part, les traitements de données effectuées par les services de police dans le cadre de leurs missions légales, qui restent soumis à leur régime juridique propre et, d'autre part, les traitements effectuées par le SPF Intérieur aux fins de la procédure administrative instituée par l'avant-projet. La présente loi n'a pas vocation à modifier les règles applicables aux traitements policiers ni les compétences de contrôle de l'Organe de contrôle de l'information policière.

Compte tenu de la participation des services de police au CCRS, des échanges d'informations nécessaires à l'établissement de son analyse et du rôle susceptible d'être confié aux services de police dans l'exécution de certaines mesures, je souhaite recueillir l'avis de l'Organe de contrôle sur les deux avant-projets ».

Hieruit kan worden afgeleid dat – wat de federale politie en de korpsen van de lokale politie betreft – volgens de steller van het voorontwerp:

- de GPI zal tussenkomen in verschillende stadia van de procedure, met name:
 - o de deelname van de federale politie als lid van het Coördinatie Comité Inlichtingen en Veiligheid (CCIV), wat geen nieuwe finaliteit van gegevensverwerking met zich brengt;
 - o de deelname van de GPI aan de uitvoering van de opgelegde administratieve maatregelen;
- het voorontwerp geen enkele nieuwe bevoegdheid van informatievergaring of nieuwe onderzoeksbevoegdheid verleent aan de GPI, noch de bestaande wijzigt en het dus opereert op basis van zijn bestaande bevoegdheden, opdrachten en mogelijkheden van verwerking van persoonsgegevens;
- de GPI aan het CCIV enkel die informatie kan overmaken die ze wettelijk mag overmaken en die noodzakelijk is voor de analyse van het CCIV;
- het voorontwerp niet als doelstelling heeft de bestaande regels van politionele informatieverwerkingen of de bevoegdheden van het COC te wijzigen;
- het voorontwerp een onderscheid maakt tussen enerzijds, de gegevensverwerkingen door de politie in het kader van hun wettelijke opdrachten die onderworpen blijven aan het bestaande juridisch kader en anderzijds, de gegevensverwerkingen door de FOD Binnenlandse Zaken met het oog op het voeren van de administratieve procedure van het verbod;

- het voorontwerp aan de GPI daarentegen lijkt te willen voorzien in een rechtsgrond voor de GPI om operationele politionele informatie en persoonsgegevens (politiegegevens) mede te delen binnen en aan de leden van het CCIV (zie ter zake de randnummers 12 en 14 van dit advies)

9.4. Bij nazicht van het voorontwerp zijn de ontworpen artikelen 2, 5, 7 en 9 van rechtstreeks belang voor de GPI en/of hebben een rechtstreekse of onrechtstreekse impact op de verwerking van politionele informatie en persoonsgegevens.

Het Controleorgaan beperkt zijn onderzoek dan ook tot voormelde artikelen en behandelt ze in die volgorde.

III. Analyse van de aanvraag betreffende voorontwerp 1

Het ontworpen artikel 2

10.1. Voor zover het COC het goed begrijpt, lijkt onder de definitie van "*Administratie*" (ontworpen art. 2, 5°) minstens de federale politie te moeten worden begrepen; voor de lokale politie lijkt dat niet zo duidelijk vermits de lokale politie niet "*onder het gezag of de verantwoordelijkheid valt*" van de Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken. De steller van het voorontwerp 1 wordt verzocht dit in de toelichting te verduidelijken. Dit is van belang bij de verdere lezing en voor een goed begrip van het voorontwerp 1 en te weten in concreto welke organen of diensten onder dit begrip vallen.

10.2. Onder "*actie*" (ontworpen artikel 2, 7°) wordt begrepen "*elke directe deelname aan het plannen, organiseren of uitvoeren van de in artikel 4 bedoelde **concrete feiten**, op substantiële, herhaalde of georganiseerde wijze, met name door het uitoefenen van een leidinggevende of coördinerende rol, of door het verlenen van aanzienlijke interne logistieke, financiële of strategische steun, of door het op georganiseerde of systematische wijze verspreiden van berichten die tot doel hebben deze feiten te bevorderen of te faciliteren*" (onderlijning COC). Dit sluit aan bij de grondvoorwaarden van artikel 4 waar evenzeer sprake is van "*feiten*" (ontworpen 1° lid, 1°, 1° en 2° streepje en 1° lid, 2° a) en een "**concreet verband**" (ontworpen 1° lid, 2°, aanhef).

Deze woorden ("*concrete*", "*concreet*", "*feiten*") hebben hun belang om afdoende voorzienbaar te maken voor de GPI welke soort van informatie kan of moet worden overgemaakt (cf. verder onder randnummer 12.1) of gedeeld binnen het CCIV. Het COC merkt evenwel op dat in de optiek van het gegevensbeschermingsrecht, en dus in het kader van de mededeling van politiegegevens binnen het CCIV, de woorden "**concreet verband**" moeten worden begrepen als "*toereikend, ter zake dienend en niet overmatig (...)*" zoals bedoeld in artikel 28, 3° van de WVG.

10.3. Voorts bevat het voorontwerp 1 nog enkele begrippen die voor het COC alvast niet duidelijk zijn en/of geen bestaand juridisch heldere definitie hebben en ook niet worden gedefinieerd in het voorontwerp zelf, met name:

- het begrip "*gevoelige*" informatie (ontworpen artikel 7 §4, 2e lid en de toelichting): daarmee wordt wellicht de bijzonder categorie van gegevens bedoeld zoals voorzien in artikel 9 van de AVG; indien dat de bedoeling is wordt best de wettelijke term gebruikt;
- het begrip "*veiligheidstoelating*" (in het Frans "*autorisation de sécurité*", ontworpen artikel 7 §4, 2e lid en de toelichting) is het COC niet gekend.

Het ontworpen artikel 5

11.1. De ontworpen §3 voorziet in de modaliteiten van uitvoering van de opgelegde administratieve maatregelen voorzien in de punten 1°, a), b), c), d), e), f). Bij elk van deze maatregel zal de politie ongetwijfeld een doorslaggevende rol spelen in de uitvoering en handhaving en wellicht zelfs vaak als enige dienst, alleen al omwille van het monopolie van dwang en geweld. In die zin dekken de woorden "*met ondersteuning van de politiediensten*", hoewel juridisch uiteraard niet onjuist, vermits het de bestuurlijke overheid die deze formeel laat uitvoeren, niet de hele lading, vermits de harde uitvoering en controle op de naleving op het terrein zal gebeuren door de politie.

11.2. Niet zo duidelijk is welk schriftelijk (een bestuurlijk proces-verbaal, een interventiefiche, een melding, een informatierapport, ...?) en informatica technisch spoor hiervan zal of moet worden opgemaakt door de GPI - of helemaal geen spoor, wat evident onaanvaardbaar zou zijn - en dus op welke dragers deze uitvoeringshandelingen zullen of moeten worden vastgelegd en in welke gegevensbanken het verslag van hun handelingen en dus de verwerking van persoonsgegevens zal of moet gebeuren. Daaraan gekoppeld, welke regels zijn er dan van toepassing voor de toegang tot de (persoons)gegevens, welke de vattingsregels zijn, de bewaartermijnen, enz. ... Zijn dit de regels van de WPA en zo ja dewelke?

De ontworpen §3, 4° voorziet dat het in artikel 8 van het voorontwerp bedoelde KB, voor elk van de genomen maatregelen, de overheden en diensten aanwijst die belast zijn met de uitvoering en de opvolging ervan. De aanwijzing van de GPI is evenwel reeds opgenomen in de tekst van het voorontwerp zelf met de woorden "*met ondersteuning van de politiediensten*". Dat het in hoofdzaak de politie zal zijn die zal worden belast met de uitvoering en opvolging lijkt het COC al evenzeer een evidentie. Hoe dan ook komt het raadzaam voor in de vorige alinea opgeworpen vragen en onduidelijkheden te beantwoorden, zo nodig in een ondergeschikte norm (KB, MB) zodat één en ander ook en vooral voor de politie én de burger (cf. uitoefening van de gegevensbeschermingsrechten) helder en voorzienbaar is. Het in artikel 8 voorziene KB, dat het punctueel KB is, van toepassing op

de concrete administratieve maatregel ten aanzien van een specifieke entiteit, lijkt niet het geschikte middel om één ander vast te leggen.

Het ontworpen artikel 7

12. De ontworpen §2 voorziet dat het CCIV een gedetailleerde analyse opmaakt op grond waarvan tot het opleggen van een administratieve maatregel kan worden beslist of beter de procedure wordt opgestart. Er wordt voorzien dat deze analyse wordt opgesteld op basis van informatie en inlichtingen die wettelijk toegankelijk zijn voor (o.a.) de GPI (ontworpen §2, 3^e lid), deze zo spoedig mogelijk de wettelijk verstreekbare informatie die noodzakelijk is overmaakt aan het CCIV (ontworpen §2, 4^e lid) en het CCIV ook "*aanvullende informatie*" kan opvragen bij o.a. de GPI (ontworpen §2, 2^e lid).

12.1. De eerste vraag is of er een beperking voor de GPI zit op het soort van informatie die kan worden overgemaakt aan het CCIV. Betreft dit 'alle' bij de politie aanwezige informatie? Dus, naast de processen-verbaal, ook alle zachte informatie (bestuurlijke informatierapporten of RAR⁹ en gerechtelijke informatierapporten of RIR¹⁰)? M.a.w, ook alle mogelijk **niet concrete** informatie? Vandaar het belang ook van het in de randnummers 10.1 en 10.2 gestelde met betrekking tot de definities nu deze de nadruk leggen op "*concrete feiten*". In de toelichting wordt o.a. gesteld (*verbatim*):

- "*Het moet ook van meet af aan duidelijk zijn dat het administratief verbod geen misdrijf bestraft: het strekt ertoe een ernstige en actuele bedreiging voor de nationale veiligheid te neutraliseren, vastgesteld op basis van **concrete en objectief vastgestelde feiten**, onder de voorwaarden bepaald in deze wet*"¹¹ (onderlijning door het COC);

- "*Het wetsontwerp is in die zin aangescherpt: het bepaalt nu expliciet dat de bevoegde autoriteit in elk concreet geval moet aantonen dat de voorgenomen maatregel passend, noodzakelijk en evenredig is aan de vastgestelde dreiging gelet op **de vaststaande feiten** ...*"¹² (onderlijning door het COC);

- "*... de vastgestelde **concrete bedreigingen**, ongeacht de formele kwalificatie van de betrokken entiteit*" (onderlijning door het COC);

- "*Alleen ernstige, **concrete en objectief vaststelbare feiten** die het bestaan van een ernstige en actuele dreiging voor de nationale veiligheid mogen in aanmerking worden genomen. Deze vereiste vorm een **essentiële waarborg** voor de overeenstemming van de regeling met de fundamentele vrijheden ...*" (onderlijning door het COC)¹³;

⁹ Rapport Administratif-Administratief Rapport.

¹⁰ Rapport d'Information-Informatie Rapport.

¹¹ Ontwerp MvT, p. 8.

¹² Ontwerp MvT, p. 14.

¹³ Ontwerp MvT, p. 21-22.

- *"In tegenstelling tot voorafgaande toestemming of preventieve censuur ..., op basis van concrete en objectief vastgestelde feiten, bedoeld in artikel 4", ... (onderlijning door het COC)¹⁴;*
- enz. ... (o.a. *"concrete feiten"*¹⁵, *"objectieve feiten worden vastgesteld"*¹⁶, *"concrete feiten"*¹⁷, *"concrete en objectiveerbare elementen"*¹⁸, *"concrete elementen"*¹⁹, ...).

Dit alles lijkt (minstens) zeer sterk de indruk te geven dat enkel informatie en persoonsgegevens vastgelegd in processen-verbaal (en dus ook politieel gevalideerde informatie) of de zgn. 'harde informatie' in aanmerking komt voor de GPI om überhaupt over te maken aan het CCIV.

De steller van de voorontwerp 1 dient hieromtrent helderheid te verschaffen.

12.2. Een tweede vraag is of de politie niet enkel de **beschikbare** informatie moet/kan overmaken aan het CCIV maar ook actief op zoek kan of moet gaan, op vraag/verzoek/vordering (?) van het CCIV naar *"aanvullende informatie"* en dus actief nieuwe en bijkomende informatie en persoonsgegevens kan of moet verzamelen en dito onderzoeksdata kan of moet stellen. De in de ontworpen §2, 2^e lid opgenomen mogelijkheid voor het CCIV *"aanvullende informatie"* op te vragen laat in het ongewisse of er ook actief naar nieuwe en bijkomende informatie en persoonsgegevens kan of moet gezocht worden. De ontworpen §2, 3^e lid lijkt dit niet mogelijk te maken vermits de analyse wordt gemaakt op basis van **bestaande** informatie en inlichtingen die wettelijk toegankelijk zijn voor (o.a.) de GPI. Noch het 3^e, noch het 4^e lid lijkt een actieve informatiegaring mogelijk te maken. Ook de toelichting lijkt in die zin te gaan:

- *"De tekst preciseert overigens dat het CCIV aanvullende informatie kan vragen aan de autoriteiten en diensten die erin vertegenwoordigd zijn, en dat deze zo spoedig mogelijk de wettelijk meedeelbare informatie overmaken (de steller van het voorontwerp 1 bedoeld wellicht "**kan** overmaken", vermits er geen bevels – of vorderingsbevoegdheid bestaat voor het CCIV en al zeker geen hiërarchie tussen het CCIV en de GPI of commissaris-generaal) die noodzakelijk is voor het opstellen van de analyse"*²⁰
- *"Deze wet verleent **geen nieuwe mogelijkheden** om persoonsgegevens te verwerken of onderzoeksdata te verrichten"* (onderlijning door het COC)²¹.

De steller van het voorontwerp 1 dient ook dit aspect helder te maken zodat er al dan niet kan bevestigd worden of er een afdoende rechtsgrond is voor dergelijke politieke gegevensverwerkingen. En indien dat zo is, welke soort van informatie betreft het: bestuurlijke of gerechtelijke informatie

¹⁴ Ontwerp MvT, p. 22, in fine.

¹⁵ Ontwerp MvT, p. 23.

¹⁶ Ontwerp MvT, p. 23.

¹⁷ Ontwerp MvT, p. 30.

¹⁸ Ontwerp MvT, p. 38 en 41.

¹⁹ Ontwerp MvT, p. 40.

²⁰ Ontwerp MvT, p. 73.

²¹ Ontwerp MvT, p. 82.

en/of persoonsgegevens? Deze categorisering is belangrijk alleen al om het toepasselijke rechtsregime te kunnen bepalen (zo zijn bv. de bewaartermijnen van de persoonsgegevens verschillend).

Het ontworpen artikel 9

13. De titel VIII (bevattende het ontworpen artikel 9) omkadert de verwerking van persoonsgegevens en lijkt ook van toepassing op de GPI nu het ontworpen artikel 9 §1 voorziet dat, in het kader van deze wet en in toepassing ervan, "*de administratie en de bevoegde autoriteiten*" een reeks persoonsgegevens kunnen verwerken, waaronder persoonsgegevens bedoeld in artikel 9 van de AVG (met name de bijzondere categorieën van gegevens, cf. opmerking onder randnummer 10.3). De GPI, minstens de commissaris-generaal lijkt te vallen onder het begrip "*administratie*" (zie echter hoger het gestelde onder randnummer 10.1); de hele GPI lijkt onder het begrip "*bevoegde autoriteiten*" te (kunnen) vallen. Die verwerkingen (door de GPI) in het kader van deze wet gebeuren "*onverminderd de verwerkingen van persoonsgegevens die door de bevoegde diensten of autoriteiten worden uitgevoerd in het kader van hun wettelijke opdracht of hun organieke wet*", m.a.w., onverminderd, voor de politie, de verwerkingen voorzien in de titels 2 en 3 van de Wet Gegevensbescherming. De vraag stelt zich onder welk rechtsregime de verwerkingen van de GPI in toepassing van dit voorontwerp en zoals bedoeld in het ontworpen artikel 9 vallen.

13.1. Naar het oordeel van het COC vallen deze verwerkingen (in het kader van het onderzoek, de voorbereiding van het administratief besluit en de uitvoering en handhaving ervan) door de politie onder de AVG, gezien ook de strikte interpretatie te geven aan titel 2 (LED²²) verwerkingen (cf. ook artikel 2, d) AVG en artikel 2, 1 LED). De steller van het voorontwerp wordt verzocht zich hieromtrent uit te spreken en standpunt in te nemen in de toelichting.

13.2. De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken wordt aangeduid als formele verwerkingsverantwoordelijke (ontworpen §3). Dat is bv. ook het geval voor de verwerkingen in de ANG en de basisgegevensbanken door de politie. Dat belet niet dat de GPI de functionele verwerkingsverantwoordelijke blijft voor de haar aangeleverde persoonsgegevens en deelname aan de hoger beschreven fasen in de toepassing van dit voorontwerp 1 (net zoals overigens het geval is bij hogervermelde politionele verwerkingen). De uitoefening van de gegevensbeschermingsrechten zal dus dienen te gebeuren bij de Minister die alle desbetreffende verplichtingen en taken dient te volbrengen. Het betreft een systeem van rechtstreekse toegang bij de Minister en een 'beroepsmogelijkheid' voorzien bij o.a. de gemeenrechtelijke GBA (ontworpen §4, 3°, 3^e streepje).

13.3. De 4^e § voorziet in het (klassiek) beperkingsmechanisme op de uitoefening van de gegevensbeschermingsrechten door de natuurlijke persoon (betrokkene) die het voorwerp uitmaakt

²² Law Enforcement Directive of de Richtlijn politie-justitie 2016/680.

van een toepassing van huidige voorontwerp 1 voor wat betreft de verwerkingen door “*de administratie in het kader van deze wet*”. Met “*administratie*” lijkt nochtans, zoals gezegd, minstens ook de federale politie (commissaris-generaal) maar mogelijks ook de lokale politie te worden bedoeld (cf. hoger randnummer 10.1) en niet enkel de FOD Binnenlandse Zaken (de Minister). De vraag stelt zich welke toezichthouder bevoegd is indien het verzoek de toepassing van deze wet (dit voorontwerp 1) als voorwerp heeft én gericht is op de door de GPI gedane verwerkingen in het kader van deze wet. Eveneens de GBA zoals voorzien in de ontworpen §4, 3°, 3e streepje?) en dit met betrekking tot politonele informatie en persoonsgegevens? Dat zou haaks staan op het actuele systeem van toezichthouders, de verdeling van hun bevoegdheden en de bestaande rol en bevoegdheden van het COC.

In de toelichting²³ wordt dan weer gesteld dat het beperkingsmechanisme voorzien in het voorontwerp 1 enkel betrekking heeft op “*het dossier dat door de FOD Binnenlandse Zaken wordt beheerd*” en niet de specifieke regelingen wijzigt die van toepassing zijn op o.a. de politie. Moet hieruit dan afgeleid worden dat elk verzoek met betrekking tot voormeld “dossier” (dus verwerkingen) in het kader van de toepassing van deze wet, zelfs als het specifiek en uitsluitend politonele informatie en persoonsgegevens worden gevisieerd, uitsluitend door de FOD Binnenlandse Zaken (formeel de Minister) kan worden behandeld (en dus niet door het COC) in een procedure van rechtstreekse toegang? Ook dat wordt best verduidelijkt in de toelichting.

Quid tot slot met de toepassing van en de verhouding van het ontworpen artikel 9 met en tot de artikelen 11 tot en met 17, en in het bijzonder artikel 14, van de Wet Gegevensbescherming dat reeds in een systeem van beperking van de rechten van een betrokkene voorziet wanneer een instantie zoals het CCIV in het bezit is van informatie en persoonsgegevens afkomstig van de politie? Volstaat het niet gewoon te verwijzen naar de toepassing van dit hoofdstuk III van titel 1 WVG in plaats van nog maar eens aparte regeling te ontwerpen? De steller van het voorontwerp wordt uitgenodigd zich hierover te buigen.

Slotopmerkingen

14.1 Een nog meer fundamentele preliminaire vraag is deze naar de rechtsgrondslag voor de politie om politonele informatie en persoonsgegevens te kunnen overmaken aan het CCIV en de Nationale Veiligheidsraad en dus te kunnen deelnemen aan de toepassing van het hele informatie-uitwisselingsmechanisme en besluitvormingsproces van het voorontwerp 1. De toelichting stelt dat “*Deze deelname (dus o.a. van de commissaris-generaal en bij uitbreiding van de GPI) gebeurt met*

²³ Ontwerp MvT, p. 84.

*naleving van de regels die van toepassing zijn, in het bijzonder het geheim van het onderzoek en het gerechtelijk onderzoek*²⁴

De actuele algemene toepasselijke regels betreffende de mededeling van politionele informatie en persoonsgegevens door de GPI naar derde instellingen en organen zit vervat in de Wet op het Politieambt, en meer bepaald de artikelen 44/11/4 tot en met 44/11/13. Daarin is nergens sprake van het CCIV of de Nationale Veiligheidsraad. Onafgezien van het feit dat dergelijke mededeling, krachtens artikel 22 GW, bij formele wet moet worden voorzien, waarbij de essentiële elementen van deze mededeling (verwerking) moet worden opgenomen, voorziet ook het Koninklijk besluit van 22 december 2020 tot oprichting van de Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid en het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid, in geen enkele bepaling in die zin.

14.2. Het COC kan dan ook niet anders dan vaststellen dat de mededeling van politionele informatie en persoonsgegevens naar de in voormeld Koninklijk besluit voorziene organen (Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid en het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid) op geen (zelfs minimale) rechtsgrondslag steunt, dus ook *de lege lata* en wat de huidige werking van deze organen betreft en meer bepaald de deelname van de politie, op juridisch drijfzand berust. Vraag is dan of het huidig voorontwerp 1, voor wat betreft specifiek de mededelingen van politionele informatie en persoonsgegevens naar het CCIV en/of de Nationale Veiligheidsraad, met als doelstelling het opleggen van het in het voorontwerp bedoelde administratief verbod, afdoende helder en conform de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (opname van de essentiële elementen van de verwerking) omkaderd wordt. Het COC heeft daarbij alvast de grootste twijfels.

15.1 Ook dit voorontwerp zal, zoals zo vaak, een weerslag hebben op de werking en de capaciteit van het COC, zonder dat er enige garantie bestaat op bijkomende middelen. Het COC gaat er immers vanuit dat de bulk van de informatie en persoonsgegevens, bron van het dossier, vanuit de politie zal komen. Het COC verwijst éénvoudigweg naar zijn laatste activiteitenverslag 2025 ten bewijze van de enorme reactieve dossierdruk (door nieuwe taken zonder overeenstemmend budget) en volume-effecten in meer (bv. door de sterk stijging van het aantal screenings of veiligheidsverificaties allerhande waarop vaak een verzoek tot uitoefening van de gegevensbeschermingsrechten volgt).

15.2. Door de kennisgeving van het voornemen om een administratieve maatregel op te leggen en de toegang tot het administratief dossier, is het zeer voorspelbaar dat de geviseerde natuurlijke personen, betrokken bij de entiteit, voorwerp van de potentiële administratieve maatregel, hun gegevensbeschermingsrechten zullen willen uitoefenen, zelfs nog **vóór** de definitieve beslissing genomen wordt. Mogelijks zal een entiteit trouwens aan de Minister vragen om zijn beslissing uit te

²⁴ Ontwerp MvT, p. 73.

stellen tot wanneer de procedure van onrechtstreekse toegang bij het COC afgehandeld is, vermits die een impact zou kunnen hebben op de voorgenomen beslissing, wanneer deze bv. is gebaseerd, al dan niet volgens de betrokkene, op niet geactualiseerde politionele informatie of niet meer voldoet aan de vereiste van "*toereikend, terzake dienend en niet overmatig van aard*" (cf. art. 44/1 WPA en 28 en 33 WVG). De kans is niet denkbeeldig dat een weigering om de procedure tot zolang te schorsen een middel zal zijn dat voor de Raad van State kan of zal worden ingeroepen. M.a.w. het is ook niet uitgesloten dat er een tijdsdruk op zit voor het COC om het verzoek tot onrechtstreeks toegang zo snel mogelijk af te ronden, gezien een hangende procedure in toepassing van dit voorontwerp 1.

15.3. Het COC dringt er m.a.w. op aan dat minstens in de toelichting hiervoor aandacht is en de noodzaak tot afdoende middelen voor de toezichthouder wordt benadrukt.

16. Volledigheidshalve moet opgemerkt nog worden opgemerkt dat de titel van het voorontwerp 1 e het voorontwerp 2 niet dezelfde is. Het voorontwerp 1 heeft het over ... "*activiteiten van rechtspersonen, vennootschappen zonder rechtspersoonlijkheid en feitelijke verenigingen of groeperingen die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid*", terwijl het opschrift van het voorontwerp 2 verwijst naar een "*voorontwerp van wet betreffende de beroepen bij de Raad van State tegen de administratieve verbodsmaatregelen waarin is voorzien bij de wet van xxx betreffende het administratief verbod op de activiteiten van bepaalde entiteiten die een ernstige en actuele bedreiging vormen voor de nationale veiligheid*" (onderlijning door het COC). In zoverre het voorontwerp 2 wenst te verwijzen naar het voorontwerp 1, wat logisch is, dient het evident het exacte opschrift te gebruiken van het voorontwerp 1, dat nadien "*de wet van xxx*" zal worden.

Analyse van de aanvraag betreffende het voorontwerp 2

17. Het Controleorgaan heeft geen opmerkingen wat betreft het voorontwerp 2.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 16 september 2026.

Voor het Controleorgaan,

De Voorzitter *a.i.*,

Frank SCHUERMANS (GET)